

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

KNJIGA (izvjesnoga) TRAŽENJA DOZVOLE (radi ulaženja u nečiju prostoriju)

GLAVA

početka (toga izvjesnoga) pozdrava.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Džafera, pričao nam je Abdurrezzak od Mamera, od Hemmama, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Stvorio je Allah Adema na njegovome obliku (liku), njegova duljina je šezdeset aršina. Pa pošto je stvorio njega, rekao je: "Odi, pa pozdravi tu skupinu (nekolicinu) od (izvjesnih) anđela, (koji) su sjedači (koji sjede), pa slušaj šta (tj. kako oni) pozdravljaju tebe, pa ona (tj. pa ta riječ, pa to) je tvoj pozdrav i pozdrav potomstva." Pa je rekao: "Pozdrav na vas (Pozdrav vama)!" Pa su rekli: "Pozdrav na tebe (Pozdrav tebi) i milost Allaha!" Pa su povećali (dodali) njemu "i milost Allaha!". Pa svaki (onaj) ko uniđe (u) raj je na obliku Adema. Pa nije prestalo (to) stvaranje (tj. stvoreno tijelo prvoga čovjeka Adema da) se okrnjuje (smanjuje) poslije (njega u njegovoga potomstva) do sada (tj. do danas)."

GLAVA

govora Allaha, uzvišen je: "O (vi) koji ste vjerovali, ne ulazite (ni u kakve) kuće osim vaših (svojih) kuća do (da) tražite pripitomljenje (pitomost, najavljenje, tj. do sa tražite dozvolu za ulazak) i (da) pozdravite porodicu nje (te kuće, tj. i do da pozdravite njezine stanare, stanovnike), to vam je bolje za vas, možda vi (da) se opomenete. Pa ako niste našli u njoj (ni) jedno (lice, nikoga), pa ne ulazite (u) nju do (da) se dozvoli vama, a ako se je reklo vama: "Vratite se!", pa vratite se, ono je (tj. to je) čišće vama, a Allah je za (ono, tj. o onome) što radite znan (mnogo znan). Nije na vas grijeh da uniđete (u neakve) kuće nenastanjene, u njima je (neakva) roba vaša, a Allah zna (ono) što pokazujete i što skrivate."

A rekao je Seid, sin Ebul-Hasena, (ka) Hasenu (Basriji): "Zaista žene (tih) Perzijanaca (ili: žene tih Nearapa) otkrivaju svoja prsa i svoje glave." Rekao je: "Promijeni (tj. Otkloni, okreni na drugu stranu) tvoj (svoj) pogled (vid) od njih."

Govor Allaha, moćan je i veličajan je: "Reci (tim) vjernicima (da oni, neka oni) spuštaju od svojih vidova (pogleda) i (da) čuvaju svoje pukotine (tj. svoje spolne udove, organe).....".

(Veli se da je ovo dokaz da je ispravno što je Hasen rekao Seidu da treba promijeniti i okrenuti svoj pogled na drugu stranu od žena koje otkrivaju svoja prsa i glave.)

A rekao je Katadete (o značenju rečenice: "..... i (da) čuvaju svoje pukotine....." da to znači da čuvaju pukotine, spolne udove-organe svoje) od (onoga) što se neće dozvoliti (tj. što se ne dozvoljava, što nije dozvoljeno) njima.

"I reci (tim) vjericima (da) spuštaju od svojih vidova (pogleda) i (da) čuvaju (one) svoje pukotine.....". "..... varalicu (od tih) očiju....." (to) je (značenja: Allah zna sve) od (toga) pogleda (gledanja) ka (onome) što se je zabranilo od njega (što se je zabranilo ono da se gleda, što je zabranjeno da se gleda). A rekao je Zuhrija o (tome) ka (onoj) koja nije bila u mjesečnici (tj. koja zbog malodobnosti nije imala mjesečnice) od (tih) žena: Neće biti dobro (tj. Nije dobro taj) pogled ka (nekoj) stvari od njih od (onoga) ko (je takav da) se želi pogled (taj) k njemu iako je bila malena (ta ženska osoba, tj. makar bila i mlada, malodobna). A mrzio je 'Ata' (taj) pogled ka (tim) robinjama (što) se prodaju u Meki, osim da hoće da sebi kupi (jedino ako hoće sebi da kupi onaj što ih pogleda, razgleda).

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvjestio nas je Šuajb od Zuhrije rekao je: izvjestio me je Sulejman, sin Jesara, izvjestio me je Abdullah, sin Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Učinio je sajahadžem (sujahačem) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, Fadla, sina Abbasa (na) dan (toga) klanja (žrtava na hodočašću - učinio ga je sajahadžem) ozadi (iza) sebe na zadnji dio svoje samarice (tj. na zadnji kraj svoje deve). A bio je Fadl (jedan) čovjek čist (tj. lijep). Pa je stao (zaustavio se je) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, zbog (izvjesnih) ljudi (da) riješi njima (neka pitanja). I došla je (jedna) žena iz (plemena) Has'ama, čista (tj. lijepa da) traži rješenje (od) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je počeo Fadl (da) gleda k njoj (da) gleda nju, da je gleda, i zadržala je njega njezina ljepota. Pa se je obazro Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, a Fadl gleda k njoj (gleda nju). Pa je učinio ozadi (iza) sa svojom rukom (a to će reći: Pa je pružio iza sebe svoju ruku), pa je uzeo za bradu (tj. za vilice brade) Fadla, pa (je) skrenuo njegovo lice od (toga) gledanja ka njoj (nje - dakle: skrenuo je njegovo gledanje od nje). Pa je rekla:

"O poslaniče Allaha! Zaista zakon (propis) Allaha o (tom) hodočašću (koji je propisao Allah) na Svoje robove stigao (zatekao) je moga oca (jednim) starcem starim (tj. velikim starcem, vrlo starim), (i) neće moći (tj. ne može) da se izjednači (tj. da sjedi, da se drži) na (svojoj) samarici (devi), pa da li izvršava od njega (za njega, tj. da li vrijedi njemu to) da hodočastim od njega (tj. za njega ja)?" Rekao je: "Da."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhammeda, izvjestio nas je Ebu 'Amir, pričao nam je Zuhejr od Zejda, sina Eslema, od 'Ata-a, sina Jesara, od Ebu Seida Hudrije, bio zadovoljan Allah od njega, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Čuvajte se (toga) sjedenja u (tj. na tim) putevima (stazama, ulicama)!" Pa su rekli: "O poslaniče Allaha! Nema nama od naših sijela bijega (tj. Ne možemo izbjeći to sjedenje na putevima), (jer) pričamo u njima." Pa je rekao: "Kada niste htjeli (ništa drugo) osim (to) sijelo (sjedenje), pa dajte (tome, svakome) putu njegovo pravo." Rekli su: "A šta je pravo (svakoga) puta, o poslaniče Allaha?" Rekao je: "Spuštanje (svoga) vida (tj. pogleda), i ustezanje (sebe od svakoga) uznemirivanja, i vraćanje (tj. uzvraćanje toga) pozdrava, i zapovijedanje za dobro i zabranjivanje ružnoga (nevaljaloga djela svake vrste)."

GLAVA:

Selam je ime (jedno) od imena Allaha, uzvišen je.

(Riječ "selam, selamun" znači: spas; pozdrav i još, po nekim tumačenjima, mir. "Selam-Spas" kao Allahovo ime tumače neki i tako da to znači da je Allah spašen - sačuvan od svih manjkavosti, slabosti i nedostataka u svakome pogledu. Selam kao pozdrav u prevodu bi

odgovarao našem: Zdravo! A kada malo promislimo i o značenju "Zdravo!", onda možemo da to u opširnijem smislu shvatimo, pa da ne mislimo samo na zdravost fizičku, tjelesnu, nego u svakome pogledu na zdravost čovjekovu.)

"I kada ste se pozdravili (kada budete pozdravljeni) sa (kakvim) pozdravom, pa pozdravite se ljepšim od njega, ili uzvratite njega.....".

PRIČAO NAM JE Umer, sin Hafsa, pričao nam je moj otac, pričao nam je Aameš, rekao je: pričao mi je Šekik od Abdullaha (Mesudovoga) rekao je:

Bili smo kada smo klanjali (klanjavali) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, rekli (tj. Bili smo govorili, govorili bi):

"Pozdrav Allahu (doslovno: na Allaha) prije Njegovih robova (tj. prije pozdrava Njegovim robovima)! Pozdrav Džibrilu! Pozdrav Mikailu! Pozdrav omsici (tom-i-tom)!" Pa pošto je otišao (sa molitve) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, okrenuo se na nas (tj. nama) sa svojim licem, pa je rekao:

"Zaista Allah - On je Selam (Spas), pa kada je sjeo (kada sjedne) jedan (od) vas u (svojoj) molitvi, pa neka rekne:

"Pozdravi su za (tj. radi, ili zbog) Allaha, i molitve i lijepe (riječi, ili lijepe milostinje od dozvoljeno i lijepo stečene i zarađene imovine)! Pozdrav tebi, o Vjerovijesniče, i milost Allaha i Njegovi blagoslovi! Pozdrav (tj. Spas) nama i robovima Allaha dobrima!" Pa zaista ono kada je to rekao (neki od vas), pogodio je (tj. obuhvatio je) svakoga roba dobrog u (tj. na) nebu i Zemlji. "Svjedočim da nema božanstva osim Allah (Allaha), i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik." Zatim odabira (sebi) poslije od (svoga) govora šta je htio (tj. izgovara molbu - dovu - kakvu hoće, koju hoće)."

GLAVA

pozdravljanja (izvjesne) male (skupine izvjesnu) mnogobrojnu (tj. veliku skupinu).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Mukatila, Ebul-Hasen, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Mamer od Hemmama, sina Munebbiha, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomolovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Pozdravlja (Pozdravljaće izvjesni) mali (mladi izvjesnoga) staroga (velikoga), i prolaznik sjedača, i malobrojni (mali skup) mnogobrojnoga (velikoga skupa - dakle: mali skup pozdravljaće veliki, veći skup)."

GLAVA

pozdravljanja (izvjesnoga) jahača (koji treba da prvi pozdravi izvjesnoga) pješaka.

PRIČAO NAM JE Muhamed, izvijestio nas je Mahled, izvijestio nas je Ibnu Džurejdž, rekao je: izvijestio me je Zijad da je on čuo Sabita, slobodnjaka Abdurahmana, sina Zejda (tj. Abdurahmanovoga) da je on čuo Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, (da) govori: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Pozdravlja (Pozdravljaće, Neka pozdravlja izvjesni) jahač (izvjesnoga) pješaka, a pješak sjedača, a malobrojni mnogobrojnoga (mnogobrojne)."

GLAVA

pozdravljanja pješaka (koji treba da pozdravi) sjedača (tj. onoga koji sjedi).

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Ibrahima, izvijestio nas je Revh, sin 'Ubadeta, pričao nam je Ibnu Džurejdž, rekao je: izvijestio me je Zijad da je Sabit izvijestio njega, a on slobodnjak Abdurahmana, sina Zejda, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da je on rekao:

"Pozdravlja jahač pješaka, a pješak sjedača, a malobrojni mnogobrojnoga (tj. a mala skupina veliku)."

GLAVA

pozdravljanja malenoga (tj. mladoga koji treba da pozdravi) velikoga (tj. staroga).

A rekao je Ibrahim, sin Tahmana, od Musa-a, sina 'Ukbeta, od Safvana, sina Sulejma, od Ata-a, sina Jesara, od Ebu Hurejreta rekao je: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Pozdravlja maleni (mladi) velikoga (staroga), a prolazač (prolaznik) sjedača, a malobrojni mnogobrojnoga."

GLAVA

raširivanja (širenja toga izvjesnoga) pozdrava.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Džerir od Šejbanije, od Eš'asa, sina Ebuš-Ša'sa-a, od Muavijeta, sina Suvejda sina Mukarrina, od Bera-a, sina 'Aziba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Zapovjedio je nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, za sedam (radnji, postupaka): za posjećivanje bolesnoga, i slijeđenje umrlih (tj. nosila na kojima se nose umrli), i blagosiljanje kihača, i pomoć slaboga (nemoćnoga), i potpomaganje (podršku) obespravljenoga, i raširivanje (širenje toga) pozdrava i obistinjavanje zaklinjača. A zabranio je pijenje u srebru (tj. iz srebrene posude). I zabranio je nama uzimanje sebi prstena (pečata od) zlata, i jahanja (na izvjesnim) svilenim jastucima (stavljenima po sedlu), i oblačenje svile, i brokata, i kassijske (odjeće, tj. polusvilene odjeće izrađivane u mjestu Kassu) i gruboga brokata (tj. i odjeće od gruboga brokata).

GLAVA

pozdrava za (tj. zbog, radi izvjesnoga) poznavanja (s nekim) i bez (izvjesnoga) poznavanja.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, pričao nam je Lejs, pričao mi je Jezid od Ebul-Hajra, od Abdullaha, sina Amra da je (jedan) čovjek pitao Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio:

"Koji je Islam (tj. posao u Islamu) najbolji?" Rekao je: "Nahranjuješ (Da nahranjuješ izvjesnom) hranom, i čitaš (taj) pozdrav (tj. upućuješ pozdrav onome) koga si poznavao (prepoznavao, tj. koga znaš) i koga nisi poznavao (i koga ne znaš)."

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan od Zuhrije, od Ata-a, sina Jezida, Lejsije, od Ebu Ejjuba, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Neće se dozvoliti za muslimana (tj. Nije dozvoljeno ni jednome muslimanu) da napusti svoga brata iznad tri (dana da s njim ne govori), (i) susretnu (pa sretnu) se njih dvojica, pa odvrća ovaj (svoju glavu) i odvrća ovaj (svoju glavu na drugu stranu - dakle: odvrćaju jedan od drugoga glavu). A bolji (od) njih dvojice je (onaj) koji (prvi) počne sa (svojim) pozdravom (tj. koji prvi pozdravi, nazove selam)."

A spomenuo je Sufjan da je on čuo njega (hadis) od njega (od Zuhrije) tri puta (a misli se na ovaj, na prednji hadis da ga je čuo tri puta).

GLAVA

ajeta (izvjesnoga) zastora (tj. o ajetu u kojem se spominje i naređuje izvjesni zastor za žene da iza njega razgovaraju sa drugim muškarcima osim svojih muževa i vrlo bližnjih rođaka).

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Sulejmana, pričao nam je Ibnu Vehb, izvijestio me je Junus od Ibnu Šihaba rekao je: izvijestio me je Enes, sin Malika da je on bio sin deset godina (tj. da je on imao deset godina starosti u) vrijeme dolaska poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (u) Medinu. Pa sam posluživao (veli dalje Enes) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, deset (godina zadnjega dijela) njegovoga života. I bio sam najznaniji (od svih) ljudi o stvari (povoda silaženja ajeta toga) zastora kada se spustio (kada je objavljen taj ajet). I već je bio Ubejj, sin Kaba, (običaja da) pita mene o njemu. A bio je prvo što je sišao u građenju sebi braka (tj. prvo, najprije što je bilo, bilo je u vezi sklapanja braka u spratnji, zbog spratnje i ulaznja, ulaska u bračne odnose) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, sa Zejnebom, kćerom (kćerkom) Džahša. Osvanuo je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, s njom mladoženja, pa je pozvao (izvjesni) narod (tj. ljude na gozbu). Pa su pogodili (uzeli ti ljudi) od (te) hrane, zatim su izašli, a ostala je od njih (jedna manja) skupina kod poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa su oduljili (svoje) ostajanje (puno, dugo, previše su zasjeli neki ljudi). Pa je ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je izašao i izašao sam sa njim (i ja) zato (da) izađu (tj. ne bi li i oni izašli i otišli). Pa je išao (pješačio, tj. hodao je) poslanik, Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i išao sam sa njim dok je (tj. čak je) došao pragu sobe Aiše (tj. sobe Aišine). Zatim je mislio (pomislio) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da su oni izašli, pa se vratio i vratio sam se (i ja) sa njim dok je unišao Zejnebi, pa kada li su oni sjedači (tj. kada li oni još sjede), nisu se razišli! Pa se vratio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i vratio sam se (i ja) sa njim dok je dopro pragu sobe Aiše. Pa je mislio da su već izašli, pa se vratio i vratio sam se (i ja), pa kada li su oni već izašli (a u međuvremenu su oni već izašli i otišli)! Pa se spustio ajet (toga izvjesnoga) zastora. Pa je udario (postavio) između mene i između njega (tj. i između sebe jedan) zastor (zavjesu).

PRIČAO NAM JE Ebu Numan, pričao nam je Mu'temir: rekao je moj otac, pričao nam je Ebu Midžlez od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pošto se oženio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, Zejnebom, unišao je (ušao je izvjesni) narod (ljudi), pa su se nahranili, zatim su sjedili (zasjeli i) pričaju (tj. pričajući oni). Pa je uzeo (tj. počeo) kao da se on priprema za (svoje) ustajanje, pa nisu ustali (oni - ti ljudi). Pa pošto je to vidio, ustao je. Pa pošto je ustao, ustao je ko je ustao od (toga) naroda, a sjedio je ostatak (toga) naroda. I da je (ili: I zaista je) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, došao zato (da) uniđe, pa kada li (taj) narod sjedači (tj. pa kada li ti ljudi još sjede)! Zatim zaista su oni ustali, pa su otišli. Pa sam izvijestio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio (o tome). Pa je došao dok je unišao (tj. te je najzad unišao, ušao). Pa sam otišao (da) uniđem (htio sam da uđem), pa je bacio (izvjesni) zastor (zavjesu) između mene i između njega (tj. i između sebe). I spustio je Allah, uzvišen je:

"O (vi) koji ste vjerovali, ne ulazite (u) kuće (ili sobe) Vjerovijesnika.....", ajet (taj je spustio, ili: ajet taj vidjeti).

Rekao je Ebu Abdullah: U njemu (tj. U ovome hadisu) je od prava (tj. od izvjesnoga razumijevanja) da ono nije tražio dozvolu (on od) njih kada je ustao i izašao. I u njemu je da se on pripravlja (pripremao) za (svoje) ustajanje, a on hoće (s time da ih posjeti) da ustanu (i oni i da odu).

PRIČAO NAM JE Ishak, izvijestio nas je Jakub, sin Ibrahima, pričao nam je moj otac od Saliha, od Ibnu Šihaba rekao je: izvijestio me je Urvete, sin Zubejra da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje (s njom), žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekla:

Bio je Umer, sin Hattaba (običaja da) govori poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Zastri (tj. Pokrij) tvoje (svoje) žene!" Rekla je: Pa nije učinio (to). A bile su žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) izlaze noću do noći (tj. od noći do noći) prema Menasi'u. Izašla je Sevda, kći Zem'ata, a bila je (jedna) žena dugačka, pa je vidio nju Umer, sin Hattaba, a on je u (izvjesnome) sijelu, pa je rekao:

"Već sam prepoznao tebe, o Sevdo!" Pohlepom (tj. Zbog pohlepe i želje) na (to) da se spusti (taj izvjesni) zastor (za žene to je Umer rekao). Rekla je: Pa je spustio Allah, moćan je i veličajan je, ajet (toga) zastora (tj. ajet u kojem je zapovjedio da žene razgovaraju iza zastora sa svakim muškarcem osim svoga muža i najbližih svojih rođaka).

GLAVA:

Traženje dozvole je zbog (izvjesnoga) vida (tj. pogleda).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je Zuhrija: Zapamtio sam ga kao što si ti ovdje od Sehla, sina Sa'da rekao je:

Nadvirio se je (tj. Provirio je jedan) čovjek iz (jedne) rupe (kroz jednu rupu) u sobe Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, je (jedna željezna) motka (ili kuka za uređivanje kose na glavi), (i) češe s njom svoju glavu, pa je rekao:

"Da znam da si ti pogledao (provirio, virio, gledao namjerno), zaista bih udario s njom (tj. tom motkom) u tvoje oko. Učinilo se je (to izvjesno) traženje dozvole samo zbog (toga) vida (tj. pogleda)."

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Hammad, sin Zejda, od Ubejdulaha, sina Ebu Bekra, od Enesa, sina Malika da se je (jedan) čovjek nadvirio (natkućio) od nekih soba Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa je ustao k njemu Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sa (jednim) širokim vrhom (strijele), ili sa (nekim) širokim vrhovima (strijela). Pa kao da ja (sad) gledam k njemu (kako) se neopaženo prikućuje (približava se, tj. prikrada se tome) čovjeku zato (da) udari njega.

GLAVA

bluda (preljuba izvjesnih čovjekovih) udova (dijelova tijela) osim (te izvjesne) pukotine (tj. osim čovjekovoga spolnoga uda, osim polnoga organa).

PRIČAO NAM JE Humejdija, pričao nam je Sufjan od Ibnu Tavusa, od njegovoga oca, od Ibnu Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Nisam vidio (ni jednu) stvar sličniju sa (izvjesnim) malim grijesima (ili: sličniju sa izvjesnim približavanjem grijehu) od govora Ebu Hurejreta. A pričao mi je Mahmud, izvijestio nas je Abdurrezzak, izvijestio nas je Mamer od Ibnu Tavusa, od njegovoga oca, od Ibnu Abbasa rekao je:

Nisam vidio (ni jednu) stvar sličniju sa (izvjesnim) malim grijesima (tj. sličniju za male grijehe) od (onoga) što je rekao Ebu Hurejrete od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista Allah je propisao (tj. odredio) na sina Ademovoga (tj. na čovjeka) njegov udjel (dio) od (toga) bluda, stigao je to (tj. doživi to) svakako (neizbježno). Pa blud (njegovoga) oka je (njegov) pogled, a blud jezika je govor, a duša (tj. srce) želi i strastvuje, a pukotina (tj. spolni ud, organ) potvrđuje to, cijelo njega, i (tj. ili) smatra lažnim njega (tj. tu želju za postizanjem odnosa nezakonito ne potvrdi i uskrati)."

GLAVA

(izvjesnoga) pozdravljanja i traženja dozvole triput.

PRIČAO NAM JE Ishak, izvijestio nas je Abdussamed, pričao nam je Abdullah, sin Mesenna-a, pričao nam je Sumamete, sin Abdullaha, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, bio, kada je (kada bi) pozdravljao, pozdravljao (bi) triput, a kada je govorio za (kakvu) riječ, povratio (tj. ponovio) bi nju triput.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Jezid, sin Husajfeta, od Busra, sina Seida, od Ebu Seida Hudrije rekao je:

Bio sam u (jednom) sijelu od sijela Pomagača pošto je došao (tj. kadli dođe iznenada) Ebu Musa kao da je on prestravit (prestravljen, uplašen), pa je rekao:

"Tražio sam dozvolu (da ja uniđem) Umeru triput, pa se nije dozvolilo meni, pa sam se vratio. Pa je rekao (kada sam mu došao kasnije): "Šta je spriječilo tebe?" Rekao sam (njemu):

"Tražio sam dozvolu (za ulazak) triput, pa se nije dozvolilo meni, pa sam se vratio, a rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Kada je tražio (Kada traži) dozvolu jedan (od) vas triput, pa se nije dozvolilo (pa se ne dozvoli) njemu, pa neka se vrati." Pa je rekao: "Tako mi Allaha zaista uspravićeš (tj. podignućeš i uspostavićeš, reći ćeš, donijećeš) svakako na njega (tj. za taj hadis jedan) dokaz." (Pa je Ebu Musa rekao:) "Da li je ijedan (tj. iko) od vas čuo njega od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da ga je rekao)?" Pa je rekao Ubejj, sin Ka'ba: "Tako mi Allaha neće ustati sa tobom (niko drugi) osim najmlađi (od toga) naroda (a mislio je na Ebu Seida Hudriju)." Pa sam bio najmlađi (od toga) naroda (veli Ebu Seid Hudrija), pa sam ustao sa njim, pa sam izvijestio Umera da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao to.

A rekao je Ibnul-Mubarek: Izvijestio me je Ibnu Ujejneta, pričao mi je Jezid, sin Husajfeta, od Busra: čuo sam Ebu Seida za ovo (tj. o ovome da je pričao).

GLAVA:

Kada se pozvao (izvjesni) čovjek, pa je došao, da li (će on da) traži dozvolu?

Rekao je Seid od Katadeta, od Ebu Rafi'a, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je: "On (tj. poziv) je njegova dozvola."

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Umer, sin Zerra. A pričao nam je Muhammed, sin Mukatila, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Umer, sin Zerra, izvijestio nas je Mudžahid od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Unišao sam sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (u njegov stan) pa je našao (nekakvo) mlijeko u (jednoj) čaši (peharu), pa je rekao:

"O Ebu Hirre! Stigni (Pozovi) stanovnike (ljude te) nastrešnice, pa pozovi njih k meni." Rekao je: Pa sam došao njima, pa sam pozvao njih. Pa su došli, pa su tražili dozvolu. Pa se dozvolilo njima, pa su unišili.

GLAVA

(izvjesnoga) pozdravljanja (koje se uputi) na (izvjesnu) djecu.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Dža'da, izvijestio nas je Šu'bete od Sejjara, od Sabita Bunanije, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, da je on prošao pokraj (nekakve) djece, pa je pozdravio njih i rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) čini njega (taj postupak, tj. da pozdravlja djecu).

GLAVA

pozdravljanja (izvjesnih) ljudi (izvjesne) žene i žena ljude.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta, pričao nam je Ibnu Ebu Hazim od svoga oca, od Sehla rekao je:

Bili smo (običaja da) se radujemo petku (Radovasmo se petku). Rekao sam Sehlu: "A zašto?" Rekao je: "Bila je za nas (tj. u nas jedna) starica (običaja da ona) pošalje ka Buda'atu - rekao je Ibnu Meslemete: (Buda'at su jedne) palme u Medini - pa (ta starica) uzme od korijenja (uzme korjenje izvjesne) repe (ili: divlje blitve, pazije, mekoga zelja), pa baci nju u (jedan) lonac, i samelje (ili: stuca nekoliko) zrna od (nekoga) ječma. Pa kada smo klanjali (tj. kada bismo mi klanjali) džum'u (tj. molitvu koja se obavlja petkom), odlazili smo i (pa) pozdravimo nju, pa ga ponudi (to jelo) k nama (tj. pa ona stavi pred nas njega - to jelo). Pa se radujemo zbog njega. A nismo bili (običaja da) spavamo dnevni san (dnevno spavanje), a niti (da) ručamo (tj. da objeđujemo petkom drukčije) osim poslije (molitve zvane) džum'e."

PRIČAO NAM JE Ibnu Mukatil, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Mamer od Zuhrije, od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"O Aišo! Ovo je Džibril čita (tj. upućuje) tebi (svoj) pozdrav." Rekla je: Rekla sam: "I njemu (moj) pozdrav i milost Allaha! Vidiš (ti ono) što nećemo vidjeti (tj. Ti vidiš ono što mi ne vidimo)."

Hoće (tj. Misli ona s tim na) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Slijedio je njega (Mamera) Šujb. A rekli su Junus i Nu'man od Zuhrije: "I Njegovi blagoslovi (tj. da je Aiša rekla: "I njemu pozdrav, i milost Allaha i Njegovi blagoslovi!")."

GLAVA:

Kada je rekao: "Ko je to?" Pa je rekao: "Ja."

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid Hišam, sin Abdulmelika, pričao nam je Šubete (Šu'bete) od Muhameda, sina Munkedira, rekao je: čuo sam Džabira, bio zadovoljan Allah od njega, (da) govori:

Došao sam Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, u dugu (tj. zbog nekoga duga što) je bio na mome ocu, pa sam zakucao (lupao na njegovu) vrata. Pa je rekao: "Ko je to?" Pa sam rekao: "Ja." Pa je rekao: "Ja, ja." Kao da je on mrzio nju (tu riječ, tj. takav odgovor jer je potpuno nejasan i neodređen).

GLAVA

(onoga) ko je vratio (tj. uzvratilo pozdrav, otpozdravio) pa je rekao: "Tebi (moj) pozdrav (doslovno: Na tebe (moj) pozdrav)!".

A rekla je Aiša: "I njemu (moj) pozdrav, i milost Allaha i Njegovi blagoslovi!" A rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Vratili (tj. Uzvratili) su (izvjesni) anđeli (pozdrav) Ademu (ovako): "Pozdrav (naš) tebi i milost Allaha!"

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Mansura, izvijestio nas je Abdullah, sin Numejra, pričao nam je Ubejdulah od Seida, sina Ebu Seida, Makburije, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, da je (jedan) čovjek unišao (u) Bogomolju, a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, sjedač je (tj. sjedi) u strani (kraju) Bogomolje, pa je klanjao. Zatim je došao, pa

je pozdravio njega (Muhammeda a.s.). Pa je rekao njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"I tebi (moj) pozdrav! Vрати se, pa klanjaj, pa (jer) zaista ti nisi klanjao." Pa se vratio, pa je klanjao. Zatim je došao, pa (ga) je pozdravio. Pa je rekao: "I tebi pozdrav! Pa vrati se, pa klanjaj, pa zaista ti nisi klanjao." Pa je rekao u drugome (ponovnome obnavljanju klanjanja) ili u (onome) koje je poslije njega: "Pouči me, o poslaniče Allaha!" Pa je rekao:

"Kada si ustao (Kada ustaneš) ka (izvjesnoj) molitvi, pa raširi (tj. upotpuni svoje) čišćenje. Zatim se okreni (prema) Strani (prema kibli, Kabi), pa veličaj (tj. izgovori: "Allahu ekber!"). Zatim čitaj (uči ono) što se je olakšalo s tobom od Kur'ana (što ti je lahko iz Kur'ana). Zatim se nakloni (učini pregib, ruku'), čak (tako da) se smiriš naklonjajući se (na ruku'u). Zatim se podigni (sa ruku'a), čak (tako da) se ujednačiš (izravnaš, ispraviš) stojeći. Zatim ničiči (tj. padni ničice, spusti lice na tlo, učini sedždu), čak (tako da) se smiriš ničičeći (na sedždi). Zatim se podigni (sa sedžde), čak (tako da) se smiriš sjedeći (na sjedenju između dvije sedžde). Zatim ničiči (ponovo učini drugu sedždu), čak (tako da) se smiriš ničičeći (da se smiriš i na toj drugoj sedždi). Zatim se podigni, čak (tako da) se smiriš sjedeći. Zatim čini to u tvojoj (svojoj) molitvi, cijeloj (svoj) njoj."

A rekao je Ebu Usamete u (tom dijelu) zadnjem (tj. na kraju ovoga hadisa): "... čak (da) se ujednačiš (izravnaš, uspraviš) stojeći."

PRIČAO NAM JE Ibnu Beššar, pričao mi je Jahja od Ubejdulaha, pričao mi je Seid od svoga oca, od Ebu Hurejreta rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zatim se podigni, čak (da) se smiriš sjedeći."

GLAVA:

Kada je rekao (jedan čovjek nekome drugome): "Omsica (Taj-i-taj) daje čitati (tj. upućuje) tebi (izvjesni, ili: svoj) pozdrav."

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Zekerija, rekao je: čuo sam Amira (da) govori: pričao mi je Ebu Selemete, sin Abdurahmana, da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, pričala njemu da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao njoj:

"Zaista Džibril daje čitati (tj. upućuje) tebi pozdrav!" Rekla je: "I njemu pozdrav i milost Allaha!"

GLAVA

(izvjesnoga) pozdravljanja u (jednom) sijelu (takvome što) su u njemu (neke ličnosti) pomiješane (tj. neke mješavine) od (izvjesnih) muslimana i (izvjesnih) idolopoklonika.

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Musa-a, izvijestio nas je Hišam od Mamera, od Zuhrije, od 'Urveta, sina Zubejra, rekao je (on): izvijestio me je Usamete, sin Zejda da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, uzjašio (uzjahao jednoga) magarića, na njemu je

(jedan) samar, pod njim je (jedna čupava) odjeća fedekijska. I učinio je sujahačem iza sebe Usameta, sina Zejda, i on posjećuje (tj. hoće da posjeti) Sa'da, sina 'Ubadeta, u Harisovićima Hazredžovim, a to je prije događaja (tj. prije borbe) Bedra, dok je prošao u sijelo (jedno takvo da) su u njemu mješavine (ljudi) od muslimana i idolopoklonika, obožavalaca (obožavaoca) kipova i Židova. I u (među) njima je Abdullah, sin Ubejja, (to) je sin Selule. A u (tome) sijelu je Abdullah, sin Revahata. Pa pošto je pokrila (zaprashila to) sijelo prašina (od te) životinje (tj. koju je podigao svojim hodom magarac), pokrio je Abdullah, sin Ubejja svoj nos sa svojim ogrtačem, zatim je rekao:

"Ne prašite (tj. Ne uzdižite prašinu) na nas." Pa je pozdravio njih Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, zatim je zastao, pa je sišao (tj. odjahao, sjahao). Pa je pozivao njih ka Allahu i čitao je njima Kur'an. Pa je rekao Abdullah, sin Ubejja, (to) je sin Selule: "O čovječe! Nema (ništa) ljepše od ovoga ako je bilo (ono) što govoriš istina (ako je istinito). Pa ne uznemiruj (ne uznemiravaj) nas u našim sijelima, i vrati se ka svome stanu, pa ko je došao (tj. ko dođe) tebi od nas, pa pričaj njemu."

Rekao je Ibnu Revahate: "Pokrij nas (tj. Dotakni nas sa tim, pričaj nam to) u našim sijelima, pa (jer) zaista mi to volimo." Pa su se psovali (grdili prisutni) muslimani, i idolopoklonici i Židovi, čak su težili (tj. čak su htjeli) da međusobno skoče (jedni na druge). Pa nije prestao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da) daje spuštati (tj. da ublažava, smiriva) njih dok su ušutjeli. Zatim je uzajašio svoju životinju (i jašio je nju) dok je unišao Sa'du, sinu 'Ubadeta, pa je rekao:

"O Sa'de! Zar nisi čuo šta je rekao Ebu Hubab?" Hoće (tj. Misli na) Abdullaha, sina Ubejja. "Rekao je tako i tako (to i to)." Rekao je: "Zbriši mu (tu gešku), o poslanice Allaha, i okreni (glavu od toga njegovoga ispada). Pa tako mi Allaha zaista već je darovao tebi Allah (taj dar) koji je darovao tebi. A zaista već su se izmirili (tj. bili su sebi sklopili mir) stanovnici ovoga sela (tj. naselja, grada - a to će reći: stanovnici Medine) na (to) da okrunje njega, pa (da) zaviju njega sa (izvjesnim, vladarskim) zavojem. Pa pošto je vratio (tj. odbio, spriječio) Allah to sa (Svojom) istinom koju je darovao tebi, udavio se je s time (on - Abdullah Selulin). Pa to je učinilo s njime (ono) što si vidio." Pa je zbrisao njemu (tj. oprostio je njemu to) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio.

GLAVA

(onoga) ko nije pozdravljao (onoga) ko je stekao (tj. ko je učinio jedan, neki) grijeh, i ko nije uzvraćao njegovome pozdravu (tj. nije odgovarao na njegov pozdrav sve do časa) dok se je razjasnilo njegovo pokajanje. I do kada se (tj. dokle se, koliko se) razjašnjava pokajanje (izvjesnoga) grijesnika (nepokornika)?.

A rekao je Abdullah, sin Amra: "Ne pozdravljajte pijače (toga) vina (tj. one koji piju vino ili neko opojno piće)."

PRIČAO NAM JE Ibnu Bukejr, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Abdurahmana, sina Abdullaha da je Abdullah, sin Ka'ba rekao:

Čuo sam Ka'ba, sina Malika (da) priča (o svome slučaju) kada je izostao od Tebuka (tj. kada je ostao iza muslimana kod kuće od borbe i pohoda na Tebuk):

I zabranio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, naš govor (tj. govor sa nama koji smo izostali). I (tako kad) dođem poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa

pozdravim njega, pa govorim u svojoj duši (tj. sam u sebi): Da li je micao (pomicao, pomaknuo) svoje dvije usne za vraćanje (tj. za uzvratanje) pozdrava (moga), ili ne? Čak (tj. Te) se je upotpunilo pedeset noći (tj. dana tako). I oglasio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, za vraćanje Allaha na nas (tj. za Allahovo primanje našega pokajanja) kada je klanjao (u tu) zoru (tj. oglasio je kada je klanjao jutarnju molitvu).

GLAVA:

Kako se vraća (uzvrata) stanovnicima (muslimanske) zaštite (tj. pokornim nemuslimanima na njihov) pozdrav?

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, izvijestio me je Urvete da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, rekla:

Unišla je (manja) skupina od (izvjesnih) Židova poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa su rekli:

"Essamu (Smrt) tebi!" (Umjesto "Esselamu". To je igra riječi kada se brzo izgovaraju.) Pa sam razumjela nju (tu riječ i igru s njom), pa sam rekla: "Vama sama (smrt) i prokletstvo (Božije)!" Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Polagano (Polako), o Aišo! Pa (tj. Jer) zaista Allah voli (izvjesnu) blagost u (izvjesnom) poslu, svakom njemu (tj. svakom poslu, ili: svakom dijelu posla)." Pa sam rekla: "O poslaniče Allaha! A zar nisi čuo šta su rekli?" Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Pa već sam rekao: "I vama!"."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Abdullaha, sina Dinara, od Abdullaha, sina Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Kada su pozdravili vas (izvjesni) Židovi, pa govori (u pozdravu) jedan (od) njih samo: "Smrt tebi!", pa reci: "I tebi!"

PRIČAO NAM JE Usman, sin Ebu Šejbeta, pričao nam je Hušejm, izvijestio nas je Ubejdulah, sin Ebu Bekra sina Enesa, pričao nam je Enes, sin Malika, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Kada su pozdravili (tj. Kada pozdrave) vas stanovnici (tj. sljedbenici Božije) knjige, pa govorite (prilikom uzvratanja pozdrava njima): "I vama (doslovno: I na vas)!"."

GLAVA

(onoga) ko je pogledao u knjigu (tj. u pismo onoga) ko (je takav da) se biva oprezno muslimanima (od njega - a da u njegovo pismo pogleda) zato (da) se razjasni (jasno pokaže) njegova stvar.

PRIČAO NAM JE Jusuf, sin Buhlula, pričao nam je Ibnu Idris, pričao mi je Husajn, sin Abdurahmana, od Sa'da, sina Ubejdeta, od Ebu Abdurahmana Sulemije, od Alije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Poslao je mene poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i Zubejra, sina Avvama, i Ebu Mersedu Ganeviju, a svaki (od) nas je konjanik, pa je rekao:

"Oдите (tj. Idite), dok dođete (u mjesto) Revdatu Hah, pa (jer) zaista u njemu je (jedna) žena od (izvjesnih) idolopoklonika, sa njom je (jedna - kod nje ima jedna) stranica (tj. list, pismo) od Hatiba, sina Ebu Belteata, ka (izvjesnim) idolopoklonicima." Rekao je: Pa smo stigli nju, (a ona) ide na (jednoj) svojoj devi, gdje je rekao nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Rekao je: Rekli smo: "Gdje je (izvjesno) pismo koje je sa tobom?" Rekla je: "Nema sa mnom (nikakvo) pismo." Pa smo dali kleknuti s njom (na koljena njezinoj devi), pa smo (sami) sebi tražili (to pismo) u njezinom (devećem) samaru, pa nismo našli (ni jednu) stvar (ništa). Rekla su moja dva druga: "Ne vidimo (nikakvo) pismo." Rekao je: Rekao sam:

"Zaista već sam znao (tj. već znam da) nije slagao (da ne laže) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Tako mi (Onoga) koji je (Taj što) se zaklinjem s Njim zaista izvadićeš svakako (ti, ženo, to izvjesno) pismo, ili zaista ogoliću (tj. skinuću) svakako tebe." Rekao je: Pa pošto je vidjela (izvjesnu) marljivost (tj. revnost, ozbiljnost) od mene (pošto je vidjela da se ne šalim), dala je pasti (tj. pružila je) sa svojom rukom (pružila je svoju ruku) ka svome pojasu, a ona je opasana sa (nekakvom) odjećom, pa je izvadila (to) pismo. Rekao je: Pa smo otišli s njime (sa pismom, tj. Pa smo odnijeli njega) ka poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao:

"Šta je nosilo (tj. navelo) tebe, o Hatibe, na (ono, tj. na ovo) što si napravio?" Rekao je: "Nema sa mnom (ništa drugo) osim da budem (osim to da sam) vjernik u Allaha i Njegovoga poslanika, i nisam promijenio, a niti sam zamijenio. Htio sam da bude meni kod (toga) naroda ruka (tj. zasluga nekakva da) odbije Allah s njom (opasnost) od moje porodice i moje imovine. A nije od tvojih drugova ovdje (niko u drukčijem položaju) osim (takvom), a za njega (tj. a u njega je tamo onaj) ko (je takav da) odbije Allah s njime (opasnost) od njegove porodice i njegove imovine." Rekao je: "Bio je istinit (Istinu govori), pa ne govorite za nj (za njega, njemu, o njemu ništa drugo) osim dobro." Rekao je: Pa je rekao Umer, sin Hattaba: "Zaista on je već prevario (tj. iznevjerio, izdao) Allaha, i Njegovoga poslanika i (sve) vjernike, pa pusti me, pa (da) udarim njegov vrat (mačem, sabljom)!" Rekao je: Pa je rekao: "O Umere! A šta upoznaje tebe (tj. A šta ti znaš)? Možda Allah (da) se je već (možda se Allah već) nadnio (nadvirio sa Svojom milošću) nad stanovnike Bedra (tj. nad učesnike borbe na Bedru), pa je rekao: "Radite, šta ste htjeli (tj. šta hoćete), pa već je potreban (tj. obavezan) za vas (taj) raj." Rekao je: Pa su zasuzila dva oka Umera (Umerova), i rekao je: "Allah i Njegov poslanik su znajući."

GLAVA:

Kako se piše (izvjesno) pismo ka stanovnicima (tj. sljedbenicima svake Božije) knjige?

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Mukatila, Ebul-Hasen, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Junus od Zuhrije rekao je: izvijestio me je Ubejdulah, sin Abdullaha sina Utbeta, da je Ibnu Abas izvijestio njega da je Ebu Sufjan, sin Harba izvijestio njega da je Irakilje poslao k njemu u nekolicini od Kurejševića, a bili su trgovci u Siriji, pa su došli njemu. Pa je spomenuo (taj) hadis (ili: taj svoj razgovor sa Irakiljem). Zatim je pozvao za pismo (poslanicu) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa se čitalo (pročitalo), pa kada li (je ovo) u njemu (pisalo):

"Sa imenom (U ime) Allaha Milosrdnoga Milostivoga! Od Muhammeda, roba (sluge) Allaha i Njegovoga poslanika ka Irakilju, velikanu Vizantinaca. Pozdrav (onome) ko je slijedio (ko slijedi izvjesno) pravopuće (tj. Božiji pravi put)! Što se tiče poslije."

GLAVA:

Sa kim se počinje u (izvjesnome) pismu?.

A rekao je Lejs: Pričao mi je Džafer, sin Rebi'ata, od Abdurahmana, sina Hurmuza, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da je on spomenuo (jednoga) čovjeka od Israelićana (koji) je uzeo (jedno) drvo, pa je kljuvao (tj. izdubio je) njega, pa je uveo (tj. stavio) u njega hiljadu zlatnika i (jednu) stranicu (tj. list, pismo) od njega ka njegovom drugu (tj. od sebe ka svome drugu).

A rekao je Umer, sin Ebu Selemeta, od svoga oca, čuo je Ebu Hurejreta: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ostrugao (tj. Iskopao, Izdubio) je (jedan čovjek jedno) drvo, pa je učinio (stavio svoju izvjesnu) imovinu u njegovu utrobu, i napisao je k njemu (ka svome drugu jednu) stranicu (tj. pismo): Od omsice ka omsici (Od iksa ka ipsilonu - Od tog ka tom - Od toga-i-toga ka tom-i-tom)."

(Prema tome počinje se sa imenom onoga ko šalje pošiljku.)

GLAVA

govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: "Ustanite ka vašem (ka svome) gospodinu!".

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Sa'da, sina Ibrahima, od Ebu Umameta, sina Sehla sina Hunejfa, od Ebu Seida da su stanovnici Kurejzata (plemena) sišli (iz svoje tvrđave) na sud (suđenje) Sa'da (tj. predali su se uz uslov da im sudi Sa'd, a ne Muhammed a.s.). Pa je poslao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, k njemu (po njega). Pa je došao. Pa je rekao (Muhammed a.s.):

"Ustanite ka vašem (svome) gospodinu!" Ili je rekao: "najboljem (od) vas!" Pa je sjeo kod Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao: "Ovi su sišli na tvoj sud (tj. na taj uvjet da im ti sudiš)." Rekao je: "Pa zaista ja sudim (donosim presudu) da se ubiju njihovi ubijači (tj. njihovi borci), i (da) se zarobe (tj. uzmu kao roblje) njihova potomstva (tj. žene i djeca)." Pa je rekao: "Zaista već si sudio sa (onim) što je sudio s njim (izvjesni, ili: svaki) vladar."

Rekao je Ebu Abdullah: Dao je razumjeti meni neki (od) mojih drugova od Ebul-Velida od govora Ebu Seida: "... ka tvome sudu (umjesto: na tvoj sud)."

(To je mala razlika u tekstu.)

GLAVA

(izvjesnoga međusobnoga) rukovanja (dvojice).

A rekao je Ibnu Mes'ud: Poučavao (Učio) je mene Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (izvjesno) osvjedočavanje (sebe, tj. pobožne rečenice zvane "ettehijjatu"), a moj dlan je između njegova dva dlana. A rekao je Ka'b, sin Malika: Unišao (Ušao) sam (u) Bogomolju, pa kada li sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (susretnem, susretoh, se ja)! Pa

je ustao k meni Talhate, sin Ubejdulaha, (i) žuri (tj. žureći u hodu) dok se je rukovao (sa) mnom i čestitao je meni.

PRIČAO NAM JE Amr, sin Asima, pričao nam je Hemmam od Katadeta rekao je: Rekao sam Enesu:

"Je li bilo (Da li je bilo to izvjesno) rukovanje u drugova Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (u običaju)?" Rekao je: "Da."

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Sulejmana, rekao je: pričao mi je Ibnu Vehb, rekao je: izvijestio me je Hajvete, rekao je: pričao mi je Ebu 'Akil Zuhrete, sin Ma'beda, čuo je svoga djeda Abdullaha, sina Hišama, rekao je:

Bili smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, a on je uzimač (tj. a on je uzeo) za ruku Umera, sina Hattaba.

GLAVA

(izvjesnoga) uzimanja sa (svoje) dvije ruke.

A rukovao se je Hammad, sin Zejda, (sa) Ibnul-Mubarekom sa svoje dvije ruke.

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Sejf, rekao je: čuo sam Mudžahida (da) govori: pričao mi je Abdullah, sin Sahbereta, Ebu Ma'mer, rekao je: čuo sam Ibnu Mes'uda (da) govori:

Poučavao (Učio) je mene poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a moj dlan je između njegova dva dlana (poučavao me je izvjesno) zasvjedočavanje (tj. "Ettehijjatu") kao što poučava (uči) mene (izvjesnu) suru od (ili: iz) Kur'ana (a to zasvjedočavanje je):

"Pozdravi (svi) su za (tj. radi) Allaha, i (sve) molitve i (sve) lijepe (riječi, ili: lijepa djela koja se čine lijepo stečenim imovinama); pozdrav tebi, o Vjerovijesniče, i milost Allaha i Njegovi blagoslovi; pozdrav (tj. spas) nama i robovima (tj. slugama) Allaha dobrima. Svjedočim da nema (nikakvoga) božanstva osim Allah, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik."

I on između dvojih naših leđa (tj. dok je među nama bio živ, tako smo učili i izgovarali "Ettehijjatu"). Pa pošto se zgrabio (uzeo, pošto je umro, kad je umro), rekli smo: ".....; pozdrav". Misli (na to da su izgovarali: pozdrav) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio.

(To hoće da kaže da su poslije njegove smrti izgovarali umjesto: ".....; pozdrav tebi, o Vjerovijesniče,....." - ".....; pozdrav Vjerovijesniku, i milost Allaha i Njegovi blagoslovi;". Ili u arapskom tekstu umjesto "esselamu alejke ejuhennebijju.....", izgovarali su: "esselamu alennebijji.....".)

GLAVA

(izvjesnoga) grljenja (stavljanja ruke oko vrata nekome) i (GLAVA) govora (izvjesnoga) čovjeka (drugome čovjeku): "Kako si osvanuo?"

PRIČAO NAM JE Ishak, izvijestio nas je Bišr, sin Šuajba, pričao mi je moj otac od Zuhrije, izvijestio me je Abdullah, sin Ka'ba da je Abdullah, sin Abbasa izvijestio njega da je

Alija - misli (na) sina Ebu Taliba (Ebu Talibovoga) - izašao od (tj. iz sijela) kod (ili: sa sijela od) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. - H - A pričao nam je Ahmed, sin Saliha, pričao nam je 'Anbesete, pričao nam je Junus od Ibnu Šihaba rekao je: izvijestio me je Abdullah, sin Ka'ba sina Malika, da je Abdullah, sin Abbasa, izvijestio njega da je Alija, sin Ebu Taliba, bio zadovoljan Allah o njega, izašao od (iz, sa sijela) kod (od) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, u njegovome bolu koji je (taj što) je preminuo u njemu, pa su rekli (prisutni) ljudi:

"O Ebul-Hasene (Ebu Hasene - tj. O Alija)! Kako je osvanuo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (u zdravlju)?" Rekao je: "Osvanuo je sa zahvalom Allahu ozdravljen (ozdravio je)." Pa je uzeo za njegovu ruku Abbas pa je rekao: "Zar nećeš vidjeti (tj. Zar ne vidiš) njega (mrtvoga ubrzo)? Ti si tako mi Allaha poslije (izvjesna) tri (dana) rob (izvjesnoga) štapa (vladarskoga štapa, jer će neko odmah preuzeti vlast). Tako mi Allaha zaista ja zaista mislim (smatram) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) će preminuti (da će umrijeti) u (ovome) svome bolu. I zaista ja zaista prepoznajem u licima Abdulmutalibovića (njihovu) smrt, pa odi s nama (tj. pa odvedi nas) ka poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa (da mi) pitamo njega u koga (će da) bude (taj) posao (hilafeta, upravljanja i rukovođenja muslimanima). Pa ako je bio (tj. ako bude) u nas (među nama), znali smo (tj. znaćemo) to. A ako je bio u (nekoga drugoga) osim nas (tj. ako će biti u nekoga drugoga), zdogovorićemo se (sa) njim pa (da) je oporučio (tj. da oporuči on) za nas." Rekao je Alija:

"Tako mi Allaha zaista ako smo (ako bi) pitali (tj. molili, tražili) nju (upravu i vlast u ruke od) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa spriječi (odbije) nas, neće dati nama nju (vlast, upravu izvjesni) ljudi nikada. I zaista ja neću pitati (tražiti) nju (od) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, nikada."

GLAVA

(onoga) ko je odgovorio sa (izrazom): "Lebbejke ve sa'dejke - Dvoodazov tebi (na pokornost) i dvije sreće (dva usrećavanja, dva potpomaganja) tebi!".

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Hemmam od Katadeta, od Enesa, od Muaza rekao je: Ja sam (bio) sujahač Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"O Muaze!" Rekao sam: "Dvoodazov tebi i dvije sreće (ili: dva usrećenja; dva potpomaganja) tebi!" Zatim je rekao slično njemu (tj. slično tome dozivanju) triput. (A onda je rekao:) "Da li znaš šta je pravo Allaha na (Njegovim) robovima?" Rekao sam: "Ne." Rekao je: "Pravo Allaha na (Njegovim) robovima je da obožavaju Njega i (da) ne udružuju s Njim (ni jednu) stvar (ništa)." Zatim je išao (jedan) čas, pa je rekao: "O Muaze!" Rekao sam: "Dvoodazov tebi i dvije sreće tebi!" Rekao je: "Da li znaš šta je pravo (tih Božijih) robova na Allahu kada su činili (učinili) to? Da neće kažnjavati (tj. Da ne kažnjava) njih (On)."

PRIČAO NAM JE Hudbete, pričao nam je Hemmam, pričao nam je Katadete od Enesa, od Muaza za ovo.

PRIČAO NAM JE Umer, sin Hafsa, pričao nam je moj otac, pričao nam je Aameš, pričao nam je Zejd, sin Vehba, pričao nam je tako mi Allaha Ebu Zerr u (selu) Rebezi, rekao je:

Bio sam (u takvoj jednoj prilici da) idem (ili: Iđah, išao sam, šetah) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, u kamenjaru (tj. po kamenitom predjelu) Medine večerom (naveče). Izašao je pred nas (tj. Ukazao se je pred nama planinski masiv) Uhud, pa je rekao (Muhammed a.s.):

"O Ebu Zerre! Ne volim da je Uhud meni zlato (tj. Ne želim da imam zlata koliko ovo brdo Uhud, pa da) dođe na mene noć ili tri (noći, tj. pa da prođu jedan ili tri dana, a da) je kod mene od njega (od zlata ostao jedan) zlatnik, osim (jednoga zlatnika što) zasjednem (tj. pripravim) njega za (kakav) dug (dugovanje), (a sve to ostalo zlato ne bih želio drukčije okrenuti) osim (tako) da rekнем s njim u robovima Allaha ovako, i ovako i ovako (tj. osim tako da ga razdijelim među ljude na sve strane)." I pokazao je (to) nama sa svojom rukom. Zatim je rekao:

"O Ebu Zerre!" Rekao sam: "Dvoudazov tebi i dvije sreće tebi, o poslaniče Allaha!" Rekao je: "Najmnogobrojniji su najmalobrojniji (doslovno: Najmnogobrojniji, oni su najmalobrojniji! - a to će reći: Oni koji imaju najviše imanja, oni će imati najmanje nagrade), osim (onoga) ko je rekao ovako i ovako." Zatim je rekao meni: "Svoje mjesto ne prelazi (tj. Ne miči sa svoga mjesta), o Ebu Zerre, dok se vratim (dok se ne vratim)." Pa je otišao, čak se izgubio od mene. Pa sam čuo (jedan) glas. Pa sam se plašio da se bude pojavilo (uplašio sam se da se nije nešto dogodilo) poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa sam htio da odem. Zatim sam se sjetio govora (tj. riječi) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Ne prelazi (tj. Ne miči nikud)!", pa sam ostao (na svome mjestu). Rekao sam (kada se vratio):

"O poslaniče Allaha! Čuo sam (nekakav) glas. Plašio sam se da se bude pojavilo (dogodilo) tebi (što neugodno). Zatim sam se sjetio tvoga govora, pa sam stajao (pa sam ostao na svome mjestu)." Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "To je Džibril (bio) došao meni, pa je izvijestio mene da ono ko je umro od moje sljedbe (tako da) neće pridruživati (tj. da ne pridružuje) sa Allahom (ni jedne) stvari, unišao je (tj. on će unići u) raj." Rekao sam: "O poslaniče Allaha! I ako (ili: Iako) je bludničio, i ako je krao?" Rekao je: "I ako (ili: Iako) je bludničio, i ako je krao."

Rekao sam Zejdu: "Zaista ono doprlo je meni (to) da je on (tj. pripovjedač toga hadisa) Ebu Derda'." Pa je rekao: "Svjedočim (da) je zaista pričao meni njega (ovaj hadis) Ebu Zerr u Rebezi." Rekao je Aameš: A pričao mi je Ebu Salih od Ebu Derda-a slično njemu (doslovno: poput njega, tj. poput ovoga hadisa). A rekao je Ebu Šihab od Aameša: "..... (da od toga zlata) ostane kod mene više (od) tri (dana)."

GLAVA:

Neće podizati (izvjesni) čovjek (izvjesnoga) čovjeka iz (sa) njegovoga mjesta sjedenja.

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Abdullaha, rekao je: pričao mi je Malik od Nafi'a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Neće podizati (tj. Neka ne podiže izvjesni) čovjek (izvjesnoga) čovjeka iz (tj. sa) njegovoga mjesta sjedenja, (da) zatim sjedne (on) u njega (tj. na njega - na to mjesto)."

(Neki te riječi Muhameda a.s. shvataju kao zabranu, a neki kao savjet.)

GLAVA:

"..... kada se je reklo vama: Rasprostranite se u (tome svome) mjestu sjedenja, pa rasprostranite, rasprostraniće Allah vama; a kada se je reklo: Podignite se (ustanite)!, pa podignite se.....". Ajet (taj vidjeti).

PRIČAO NAM JE Hallad, sin Jahja-a, pričao nam je Sufjan od Ubejdulaha, od Nafi'a, od Ibnu Umera, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je on zabranio da se podigne (izvjesni) čovjek iz (sa) svoga mjesta sjedenja i (da) sjedne u njega (tj. na njega - na to mjesto jedan) drugi, a ali (tj. nego) rasprostranite se, i rasprostranjajte se (razmaknite se međusobno da među vas sjede, sjedne i onaj neko drugi).

A bio je Ibnu Umer (običaja da) mrzi (i to) da ustane (izvjesni) čovjek iz (sa) svoga mjesta sjedenja, zatim (da on) posadi (u) svoje mjesto (nekoga drugoga).

GLAVA

(onoga) ko je ustao iz svoga mjesta sjedenja ili svoje sobe, a nije tražio dozvolu (od) svojih drugova, ili se je pripravljaio za (svoje) ustajanje zato (da) ustanu (odu izvjesni) ljudi.

PRIČAO NAM JE Hasen, sin Umera, pričao nam je Mu'temir: čuo sam svoga oca (da) spominje od Ebu Midžleza, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pošto se oženio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, Zejnebom, kćerom Džahša, pozvao je (izvjesne) ljude (koji) su se nahranili, zatim su sjedili (i) pričaju (tj. pričajući oni). Rekao je: Pa je uzeo (tj. počeo da pravi pokrete) kao da se on pripravljaio (pripremao) za (svoje) ustajanje. Pa nisu ustali. Pa pošto je to vidio, ustao je (on), ustao je ko je ustao sa njim od (tih) ljudi, a ostala su trojica. I zaista je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, došao zato (da) uniđe, pa kada li (ti) ljudi sjedači (tj. sjede još)! Zatim zaista oni su ustali, pa su otišli. Rekao je: Pa sam došao, pa sam izvjestio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da su oni već otišli. Pa je došao, čak je unišao. Pa sam otišao (tj. krenuo, počeo, htio da i ja) uniđem (u njegovu sobu), pa je spustio (izvjesni) zastor između mene i između sebe. I spustio (objavio) je Allah, uzvišen je:

"O (vi) koji ste vjerovali, ne ulazite (u) sobe (ili: kuće) Vjerovijesnika (drukčije nikako) osim da se dozvoli vama....." do Njegovoga govora "..... zaista to vam je bilo kod Allaha veliko (velika stvar).".

GLAVA:

(izvjesnoga) obmotavanja (omotavanja, ogrtanja sebe) sa (svojom) rukom, a ono je (tj. a to je - a to se naziva) "el-kurfusa'u".

(Izraz "el-kurfusa'u" označava poseban način sjedenja na tlu koji se sastoji u tom da čovjek sjedne butovima na tlo, a da stegna prisloni uz stomak, i da se onda obuhvati rukama stavivši ih na golijeni, cjevanice nogu. Ima još i drugih tumačenja koja su donekle slična ovome.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ebu Galiba, izvjestio nas je Ibrahim, sin Munzira, Hizamija, pričao nam je Muhamed, sin Fulejha, od svoga oca, od Nafi'a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Vidio sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u dvorištu Ka'be (da sjedi) obmotavajući se (tj. obuhvatajući se on) sa svojom rukom ovako.

GLAVA

(onoga) ko se je oslonio (naslonio) pred svojim drugovima (za vrijeme sjedenja i razgovora).

A rekao je Habbab: Došao sam Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a on je uzimač uzglavlja (sebi jedan ogrtač (tj. a on je stavio sebi kao uzglavlje, kao jastuk jedan ogrtač). Rekao sam: "Zar nećeš moliti Allaha?" Pa je sjeo.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Bišr, sin Mufaddala, pričao nam je Džurejrija od Abdurahmana, sina Ebu Bekreta, od njegovoga oca rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zar neću izvjestiti vas za najveći (od) velikih grijeha?" Rekli su: "Da, o poslaniče Allaha! Rekao je: "Udruživanje (izvjesno) sa Allahom (ikoga i ičega), i nepokornost (svojim) dvama roditeljima."

PRIČAO NAM JE Musedded, pričao nam je Bišr slično njemu (tj. slično prednjem hadisu, ali sa proširenim tekstom koji će se sada prikazati, navesti kako slijedi).

A bio je (Muhammed a.s.) naslonjen, pa je sjeo, pa je rekao: "Zar ne (Pazite)?! I govor (izvjesne) iskrivljenosti (tj. govor laži)." Pa nije prestao (dugo da) ponavlja nju (tu rečenicu, riječ), čak smo rekli: "Da je on šutio (tj. ušutio već jednom)!"

GLAVA

(onoga) ko je žurio u svome hodu zbog (kakve) potrebe, ili namjere (nekakve).

PRIČAO NAM JE Ebu Asim od Umera, sina Seida, od Ibnu Ebu Mulejketa da je 'Ukbete, sin Harisa pričao njemu, rekao je:

Klanjao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (izvjesnu) popodnevnu molitvu, pa je požurio (tj. žurno ustao i otišao), zatim je unišao (u svoju) kuću.

GLAVA

(izvjesnoga) kreveta (ili stolice, sećije, prijestolja, kauča, otomana).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Džerir od Aameša, od Ebu Duha-a, od Mesruka, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) klanja usred (svoga) kreveta (ili sećije), a ja sam ležačica (tj. a ja ležim) između njega i između Strane (kible). Bude meni (izvjesna) potreba (nužda), pa mrzim da ustanem (tj. da se uspravim), pa (da) se okrenem prema njemu, pa se (onda zato) izvlačim izvlačenjem (polagano).

GLAVA

(onoga) ko (je takav da) se bacio njemu (jedan) jastuk (uzglavlje).

PRIČAO NAM JE Ishak, pričao nam je Halid. - H - A pričao mi je Abdullah, sin Muhammeda, pričao nam je Amr, sin Avna, pričao nam je Halid od Halida (Halid Abdullahov od Halida Hazza-a), od Ebu Kilabeta rekao je: izvijestio me je Ebul-Melih, rekao je:

Unišao sam sa tvojim ocem Zejdom (u stvari: sa tvojim djedom Zejdom, jer mu je Zejd djed, a ne otac - unišao sam sa njim) Abdullahu, sinu Amra, pa je pričao nama da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (imao slučaj takav da) se spomenuo njemu moj post, pa je unišao (on) meni. Pa sam bacio njemu (tj. za njega jedan) jastuk (uzglavlje), (a) njegovo punjenje je (bilo) biljno vlakno (ili: palmino vlakno). Pa je sjeo na zemlju, a postao je (tj. našao se taj) jastuk između mene i između njega. Pa je rekao meni:

"Zar nije dosta tebi od svakoga mjeseca tri dana (da postiš ti)?" Rekao sam: "O poslaniče Allaha (ja mogu više od toga da postim)!" Rekao je: "Pet." Rekao sam: "O poslaniče Allaha! Rekao je: "Sedam." Rekao sam: "O poslaniče Allaha! Rekao je: "Devet." Rekao sam: "O poslaniče Allaha!" Rekao je: "Jedanaest." Rekao sam: "O poslaniče Allaha!" Rekao je: "Nema posta iznad posta Davuda (koji je postio) polovinu (toga) vremena: postenje (post jednoga) dana, a mršenje (jednoga) dana."

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Džafera, pričao nam je Jezid od Šubeta, od Mugireta, od Ibrahima, od Alkameta da je on došao (u) Siriju (ili: u Damask, jer Eš-šamu znači i Sirija, ali i grad Damask u Siriji). - H - A pričao nam je Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Mugireta, od Ibrahima rekao je:

Otišao je Alkamete ka Siriji (ka Damasku), pa je došao (izvjesnoj) bogomolji, pa je klanjao dva naklona (rekata), pa je rekao:

"Moj Bože! Daj (dosudi) mi (jednoga) druga." Pa je sjeo do Ebu Derda-a. Pa je rekao (njemu Ebu Derda): "Od koga si ti?" Rekao je: "Od stanovnika Kufe." Rekao je: "Zar nije u (tj. među) vama vlasnik (izvjesne) tajne koja je bila (ta, takva što) neće znati (tj. ne zna) nju (niko drugi) osim njega?" Misli (na) Huzejfeta. "Zar nije u (tj. među) vama, ili je bio u (među) vama (onaj) koji (je taj što) je zaštitio njega Allah na jeziku (tj. zbog molbe i riječi) Svoga poslanika, pomilovao ga Allah i spasio, od (izvjesnoga) sotone (đavola)?" Misli (na) 'Ammara. "I zar nije u (tj. među) vama vlasnik (izvjesne) zubočistke i (izvjesnoga) jastuka (uzglavlja)?" Misli (na) Ibnu Mes'uda. "Kako je bio Abdullah (običaja da) čita: "Vellejli iza jagša (Tako mi noći kada pokriva - tu suru kako čitaše dalje)?" Rekao je: "..... Vezzekeri vel- unsa (Tako mi muška i ženska)". Pa je rekao: Nisu prestali ovi, čak su bili skoro (bili su blizu da) bace u sumnju mene, a već sam čuo nju (tj. tu suru tako - tj. bez "ma haleka") od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio.

GLAVA

(izvjesnoga) dnevnoga (danskoga) odmaranja (spavanja) poslije (molitve, namaza) džum'e.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Kesira, pričao nam je Sufjan od Ebu Hazima, od Sehla, sina Sa'da rekao je:

Bili smo (običaja da) se odmaramo (spavamo u danu, po danu) i (da) objedujemo (ručamo) poslije (molitve) džum'e.

GLAVA

(izvjesnoga) odmaranja (spavanja danskoga) u Bogomolji.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Abdulaziz, sin Ebu Hazima, od Ebu Hazima, od Sehla, sina Sa'da rekao je:

Nije bilo Aliji (ni jedno) ime draže k njemu od (imena) Ebu Turab, i zaista je bio (običaja da) se zaista veseli s njime kada (bi) se zovnuo s njom (s tom riječi, tj. s tim imenom). Došao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kući Fatime, na nju pozdrav!, pa nije našao Aliju u kući. Pa je rekao:

"Gdje je sin tvoga strica (amidže)?" Pa je rekla: "Bila je između mene i između njega (neka) stvar, pa se poljutio (naljutio međusobno sa) mnom, pa je izašao, pa se nije odmarao (tj. nije spavao danskoga sna) kod mene." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (nekakvome) čovjeku: "Pogledaj gdje je on." Pa je došao, pa je rekao: "O poslaniče Allaha! On je u Bogomolji spavač (spava). Pa je došao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a on je ležać (tj. a on leži), već je pao njegov ogrtač od (tj. sa) njegove polovine, pa je pogodila (zaprashila) njega (nekakva) prašina (prah). Pa je počeo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) tare (otire, otare, stresa) njega (taj prah) od njega (sa njega) i on govori:

"Ustani, Ebu Turabe! Ustani, Ebu Turabe!" (Ebu Turab znači: otac prašine, tj. prašljivi, uprašeni.).

GLAVA

(onoga) ko je posjetio (neki) narod (tj. neke ljude), pa je odmarao (spavao danski san) kod njih.

(Izraz, odnosno glagol "kale jekilu kajluleten" znači odmarati se i spavati za vrijeme odmaranja u vrijeme podnevne žege, za vrijeme pripeke i velike vrućine oko polovine dana.)

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Muhamed, sin Abdullaha, Ensarija, rekao je: pričao mi je moj otac od Sumameta, od Enesa da je Umu Sulejma bila (običaja da) prostre Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (neku) kožnu prostirku, pa (on) odmara (spavajući danski san) kod nje na toj kožnoj prostirki. Rekao je: Pa kada je spavao (tj. kada bi zaspao) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, uzela je (tj. uzela bi ona) od njegovoga znoja i njegove kose (dlake), pa je sakupila njega (to) u (jednu) surahiju (staklenu posudu), zatim je (zatim bi) sakupila njega (tj. sastavila je, sastavila bi to sve) u suk (jednu vrstu mirisa, jer "sukkun" znači neki miris, jedna vrsta mirisa). Rekao je:

Pa pošto je prisustvovala (tj. pošto je došla) Enesu, sinu Malika, (njegova) smrt, oporučio je da se učini (da se stavi) u njegov balzam (malo) od toga (izvjesnoga) suka (a to će

reći: od toga mirisa u koji je, u kojeg je bilo pomiješano znoja i dlake, kose Muhameda a.s.).
Rekao je: Pa se (to) učinilo (stavilo) u njegov balzam.

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malik od Ishaka, sina Abdullaha sina Ebu Talhata, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, da je on čuo njega (da) govori:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kada bi otišao ka Kuba'u (tj. u Kuba'), (običaja da) uniđe Umu Harami, kćeri Milhana, pa (ona) nahrani (pa bi ona nahranila) njega. A bila je pod 'Ubadetom, sinom Samita (tj. bila je udata za 'Ubadeta). Pa je unišao (jedan) dan, pa je nahranila njega, pa je zaspao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zatim se probudio (i) smije se (tj. smijući se on). Rekla je: Pa sam rekla:

"Šta nasmijava tebe, o poslaniče Allaha?" Pa je rekao: "Ljudi (neki) od moje sljedbe (što) su se izložili (tj. prikazali) meni (bivši oni) ratnici (borci) u putu Allaha (tj. za put, zbog puta Allahovoga ili na Božijem putu), jašu sredinu (sredinom, ili: jašu strahotu) ovoga mora, (bivši oni) vladari na (svojim) prijestoljima - ili je rekao: kao (izvjesni) vladari na (svojim) prijestoljima." Sumnjao je Ishak (o tome kako je doslovno rečeno). Rekla sam: "Moli Allaha da učini mene od njih." Pa je molio. Zatim je spustio svoju glavu, pa je zaspao. Zatim se (ponovo) probudio (i opet) se smije. Pa sam rekla: "Šta nasmijava tebe, o poslaniče Allaha?" Rekao je: "Ljudi (neki) od moje sljedbe (što) su se izložili meni, (bivši oni) ratnici u putu Allaha, jašu (jašući oni) sredinu (ili strahotu) ovog mora, (bivši oni) vladari na (svojim) prijestoljima, ili kao (izvjesni) vladari na (svojim) prijestoljima." Pa sam rekla: "Moli Allaha da učini mene (jednu) od njih." Rekao je: "Ti si od (onih) prvih."

Pa je uzjašila (to izvjesno) more (tj. zaplovila je tim morem u) vrijeme Muavije, pa se je shrvala (oborila, tj. bacila na tle, pala je na tlo) od svoje (tj. sa svoje) jahaće životinje kada je izašla iz (toga) mora (na kopno), pa je propala (tj. pa je umrla od toga pada).

GLAVA

(izvjesnoga) sjedenja kako god se je olakšalo (tj. kako je lakše, kako je najlakše osim onoga načina koji se zabranjuje u hadisu koji će se navesti sada).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan od Zuhrije, od Ata-a, sina Jezida, Lejsije, od Ebu Seida Hudrije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, dva načina odijevanja (oblačenja) i dvije kupoprodaje: ogrtanja (sebe izvjesne) gluhe (vrste, tj. načina oblačenja, odijevanja), i zagrtanje (sebe) u jednu odjeću (tako da) nije na pukotini (tj. spolnom udu, organu izvjesnoga) čovjeka od nje (od odjeće te ni jedna) stvar, i (izvjesno) međusobno doticanje i (izvjesno) međusobno bacanje (tj. i kupoprodaju na način da se roba mora kupiti ako se dotakne - ili uz uslov da se može dotaknuti, ali ne i pregledati detaljno, i kupoprodaja uz obaveznost ako se na robu baci kamenčić).

Slijedio je njega (Sufjana) Mamer, i Muhamed, sin Ebu Hafsa, i Abdullah, sin Budejla, od Zuhrije.

(Može se posredno zaključiti da je zabranjeno sjediti na način da se vidi spolni i drugi sramni dio tijela ako tijelo nije odjeveno tako da pokriva dobro sramne dijelove tijela.)

GLAVA

(onoga) ko se je sašaptavao (međusobno sa nekim licem) pred (izvjesnim) ljudima, i nije izvijestio za tajnu (tj. o tajni) svoga druga, pa kada je umro, izvijestio je za nju (o njoj).

PRIČAO NAM JE Musa od Ebu Avaneta, pričao nam je Firas od 'Amira, od Mesruka, pričala mi je Aiša, majka vjernika, rekla je:

Zaista mi smo bile - žene (supruge) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, kod njega svi (tj. sve), nije se ostavila od nas (ni) jedna. Pa je došla Fatima - na nju pozdrav (tj. mir njoj)! - ide (tj. idući ona). Ne, tako mi Allaha, ne sakriva se njezino idenje-idenje (ili: njezin način idenja, hoda) od načina idenja (od načina hoda) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. (To jest: Hod joj je bio poput hoda oca, kao hod oca njezinoga Muhammeda a.s.). Pa pošto je vidio nju, zaželio je širinu (tj. dobrodošlicu njoj), rekao je:

"Širina (tj. Dobrodošlica) sa mojom kćerom!" Zatim je posadio (smjestio) nju (na prostor) od svoje desnice (desne strane), ili od svoje ljevice (lijeve strane). Zatim je tajno govorio (sa) njom, pa je plakala plačem žestokim (jako je zaplakala). Pa pošto je vidio njezinu žalost, tajno je govorio (sa) njom drugi puta, kada li se ona smije (nasmija)! Pa sam rekla njoj ja između (doslovno: od između) njegovih žena:

"Naročito je tebi rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, za (svoju) tajnu između nas, (a) zatim ti plačeš." Pa pošto je ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pitala sam nju o (onome) šta je tajno govorio (on sa) tobom (tj. šta je tajno govorio on sa njom). Rekla je: "Nisam bila zato (da) raširim (otkrijem) poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, njegovu tajnu." Pa pošto je preminuo (umro), rekla sam njoj: "Odlučna sam bila na tebe (tj. Zaklinjem te) sa (tj. tako ti onoga) što imam na tebe od (svoga) prava (da drukčije ne postupiš) osim (tako da) si izvijestila mene." Rekla je:

"Što se tiče sada, pa da." Pa je izvijestila mene, (i) rekla je: "Što se tiče (onoga) kada je tajno govorio (sa) mnom o (izvjesnoj) prvoj stvari, pa zaista on je izvijestio mene da je Džibril bio (običaja da) se suprotstavlja njemu sa Kur'anom (tj. da se natječe, bori s njim u čitanju Kur'ana, ili da preslušava, preslišava njega u čitanju Kur'ana napamet) svake godine jedanput, a zaista on se je već suprotstavio meni (dakle: Muhamedu a.s.) s njim (u ovoj) godini dva puta (dvaput), i neću smatrati (tj. i ne smatram svoj) rok (tj. svoju smrt drukčije nikako) osim (tako da) se je već približio (taj rok), pa čuvaj se Allaha, i strpi se, pa (jer) zaista ja sam divan (izvjesni - tvoj) preteča ja sam tebi (ili: divan li predak sam ja tebi)!" Rekla je: "Pa sam zaplakala svojim plačem koji si vidjela. Pa pošto je vidio moje nestrpljenje (usplahirenost), tajno je govorio (sa) mnom drugi (puta), rekao je (tada meni):

"O Fatimo! Zar se nećeš zadovoljiti da budeš gospođa (gospodarica, prvakinja, velikanka) žena (svih) vjernika, ili gospođa (gospodarica) žena ove (moje) sljedbe?!"

GLAVA

(izvjesnoga) ležanja na leđima.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Zuhrija, rekao je: izvijestio me je Abbad, sin Temima, od svoga strica rekao je:

Vidio sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u Bogomolji (kao) ležača na leđima, stavljača jedne (od) svoje dvije noge na (onu) drugu (dakle: kako leži na leđima, i jednu svoju nogu je stavio preko druge).

GLAVA:

Neće se sašaptavati (nikakva) dvojica bez (svoga) trećega (druga ako su samo njih trojica na jednom mjestu i prostoru, osim sa njegovom dozvolom). I (sašaptavanje spominje) Njegov govor, uzvišen je: "O (vi) koji ste vjerovali, kada ste se međusobno sašaptavali, pa ne sašaptavajte se o (izvjesnome) grijehu, i neprijateljstvu i neposlušnosti (Mome) poslaniku, a sašaptavajte se o (izvjesnome) dobročinstvu i bogobožnosti....." do Njegovoga govora, uzvišen je: "..... i na Allaha pa neka se oslonu (svi) vjernici.". I Njegov govor: "O (vi) koji ste vjerovali, kada ste se sašaptavali (sa Mojim) poslanikom, pa proturite naprijed pred vaše (svoje) sašaptavanje (jednu) milostinju, to je bolje za vas (vama) i čišće; pa ako niste našli (mogućnosti), pa zaista Allah je (veliki) opraštač, milostiv." - do Njegovoga govora: "..... a Allah je (mnogo) obaviješten o (onome) što radite."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik. - H - A pričao nam je Ismail, pričao mi je Malik od Nafi'a, od Abdullaha (Umerovoga), bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Kada su bila (tj. Kada budu) tri (muslimana, trojica muslimana), pa neće se sašaptavati (tj. pa neka se ne sašaptavaju) dvojica osim (tj. bez toga) trećega."

GLAVA

čuvanja (izvjesne) tajne.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Sabbaha, pričao nam je Mu'temir, sin Sulejmana, rekao je: čuo sam svoga oca rekao je: čuo sam Enesa, sina Malika (da) govori:

Tajno je rekao k meni Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (jednu) tajnu, pa nisam izvijestila za nju (tj. o njoj ni) jednoga (jedinoga čovjeka, tj. nikoga) poslije njega. A zaista već je pitala mene Umu Sulejma, pa nisam izvijestio nju za nju (o njoj - tj. o toj tajni, a Umu Sulejma je majka Enesova, pa nije, eto, ni njoj rekao tu tajnu).

GLAVA:

Kada su bili mnogobrojniji od trojice (Kada je bilo više od tri, od trojice, od troje u jednoj skupini i društvu), pa nema (nikakve) štete sa (izvjesnim) tajnim razgovaranjem (između dvojice od njih više) i (izvjesnim) sašaptavanjem (između dvojice mimo ostale).

PRIČAO NAM JE Usman, pričao nam je Džerir od Mansura, od Ebu Vaila, od Abdullaha (Mes'udovoga), bio zadovoljan Allah od njega: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Kada ste bili tri (trojica - dakle: Kada vas je trojica), pa neće se sašaptavati dva čovjeka osim (bez onoga) drugoga (tj. bez onoga trećega) do (da) se (dok se ne) pomiješate sa (izvjesnim) ljudima, zbog (toga što se može dogoditi) da ožalosti njega (onoga trećega takav postupak njegove dvojice drugova prema njemu)."

PRIČAO NAM JE Abdan od Ebu Hamzeta, od Aameša, od Šekika (Šeqiqa), od Abdullaha (Mes'udovoga) rekao je:

Razdjeljivao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (jedan) dan (nekakvu) razdiobu (raspodjelu), pa je rekao (jedan) čovjek od Pomagača:

"Zaista ovo je zaista (jedna) razdioba (takva da) se nije htjelo s njom lice Allaha." Rekao sam: "Zar ne?! (To jest: Pazi!) Tako mi Allaha zaista ću doći svakako Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio (i reći ću mu to)." Pa sam došao njemu, a on je u (tj. među nekim) uglednicima. Pa sam tajno govorio (tj. rekao to) njemu (doslovno: Pa sam tajno govorio sa njim, a to će reći da su se njih dvojica udaljili od onih uglednika, pa da mu je tajno rekao o tome šta, što je rekao onaj Pomagač). Pa se rasrdio (Muhammed a.s.), čak (da) se je zacrvenilo mnogo njegovo lice. Zatim je rekao:

"Milost Allaha na Musa-a (Mojsija)! Uznemirivao se je (Uznemiravao se, tj. Uznemirivan je) sa više od ovoga (ili: više od ovoga), pa se strpio (na tom uznemirivanju)."

GLAVA

dužine (izvjesnoga) šapata (šaptanja, tj. međusobnoga sašaptavanja).

"..... i pošto su oni šapat (šaptanje, tj. sašaptavači).....".

Infinitiv je (riječ "nedžva" i to) od "nadžejt": sašaptavao sam se (sa nekim), pa je opisao njih sa njom (tj. sa tom riječi "nedžva"), a značenje je (te riječi): "jetenadževne" (sašaptavaju se oni međusobno).

(U arapskom jeziku se često infinitiv i imenica upotrijebe kao pridjev, atribut da bi se pojačalo značenje.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Beššara, pričao nam je Muhamed, sin Džafera, pričao nam je Šubete od Abdulaziza, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Uspostavila se (izvjesna) molitva, a (jedan, neki) čovjek sašaptava se (sa) poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa nije prestao (da) se sašaptava (sa) njim, čak su spavali (zaspali neki) njegovi drugovi. Zatim je ustao (Muhammed a.s.), pa je klanjao.

GLAVA:

Neće se ostavljati (izvjesna) vatra u (svojoj) kući kod (svoga) spavanja.

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Ibnu Ujejneta od Zuhrije, od Salima, od njegovoga oca, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ne ostavljajte (tu, svoju) vatru u vašim (u svojim) kućama kada spavate."

PRIČAO NAM JE Muhammed, sin Ala-a, pričao nam je Ebu Usamete od Burejda, sina Abdullaha, od Ebu Burmeta, od Ebu Musa-a, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Zapalila se je (jedna) kuća u Medini nad svojom porodicom iz (izvjesne) noći (jedne noći). Pa se pričalo o njihovom stanju (o njihovom slučaju) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio. Rekao je:

"Zaista ova vatra, ona je samo (jedan) neprijatelj vama, pa kada ste spavali (tj. kada hoćete da vi spavate), pa ugasite nju od vas (tj. ugasite je sebi - tu vatru)."

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Hammad od Kesira, od Ata-a, od Džabira, sina Abdullaha, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Pokrijte (svoje) posude, i vratite (u utrobe svoja) vrata (tj. zatvorite vrata), i ugasite (svoje) svjetiljke, pa (jer) zaista (izvjesna mala životinja) pokvarenjačica (štetočinica, štetočina - a misli se na miša) ponekad teglji (obori, povuče, potegne izvjesni) fitilj (stijenj, svještilo od svijeće), pa zapali porodicu (izvjesne) kuće."

(Doslovno: "....., pa zaista pokvarenjačica je ponekad - ili: možda - tegljila fitilj, pa je zapalila porodicu izvjesne kuće.")

GLAVA

zatvaranja (izvjesnih, ili sviju) vrata u (izvjesnoj, svakoj) noći.

PRIČAO NAM JE Hassan, sin Ebu 'Abbada, pričao nam je Hemmam od 'Ata-a, od Džabira rekao je: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ugasite (svoje) svjetiljke u (svakoj) noći kada ste spavali (kada hoćete da spavate), i zatvarajete (svoja) vrata, i zavezujte (svoje) mješine i pokrivate (svoju) hranu i (svoje) piće."

Rekao je Hemmam: I mislim ga (tj. 'Ata-a da) je (mislim da je 'Ata-a) rekao (još i): "i da sa (tj. makar sa jednim) drvetom (da pokrijete hranu i piće popriječivši ga preko posude u kojoj se nalazi hrana i piće, hrana ili piće)."

GLAVA

(izvjesnoga) obrezivanja (spolovila, spolnoga uda) poslije (izvjesne) starosti i (GLAVA) čupanja (dlaka svoga) pazuha.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Kaze'ata, pričao nam je Ibrahim, sin Sa'da, od Ibnu Šihaba, od Seida, sina Musejjeba, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Način stvaranja (na kojem su stvoreni Božiji vjerovijesnici, tj. Običaj i postupak Božijih vjerovijesnika) su pet (radnji, činova): obrezivanje (spolnoga uda, organa), i traženja željeza (tj. britve za brijanje dlaka oko, oko spolnoga uda), i čupanje (dlaka svoga) pazuha (ispod svojih pazuha), i siječenje (kraćenje, tj. potkresavanje svoga) brka (svojih brkova) i rezanje (svojih) nokata (noktiju)."

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb, sin Ebu Hamzeta, pričao nam je Ebu Zinad od Aaredža, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Obrezao se je Ibrahim - na njega pozdrav (ili: njemu mir)! - poslije osamdeset godina (svoga rođenja, tj. obrezao mu se je spolni ud kada je imao osamdeset godina života), i obrezao se je u Kadumu (ili: sa keserom, tj. sa nekom vrstom sjekire)."

Olakšana je (ta riječ "kadum", tj. slovo d nije dvostruko u te riječi).

Rekao je Ebu Abdullah: Pričao nam je Kutejbete, pričao nam je Mugirete od Ebu Zinada i rekao je: "u Kaddumu". A ono je (tj. A Kaddum je jedno) mjesto. Pojačan je (slog u toj riječi u vezi slova d, tj. slovo d je dvostruko u riječi Kaddum).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Abdurahima, izvjestio nas je 'Abbad, sin Musa-a, pričao nam je Ismail, sin Džafera, od Israila, od Ebu Ishaka, od Seida, sina Džubejra, rekao je: Pitao se Ibnu Abbas:

"Slično ko (Sličan kome) si (bio, tj. Koliki si bio u vrijeme) kada se uzeo (tj. kada je umro) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (znaš li, sjećaš li se)?" Rekao je: "Ja sam tada obrezan (osunećen)." Rekao je: A bili su (oni tada običaja da) neće obrezati (izvjesnoga) čovjeka do (da) stigne (dok ne stigne doba zrelosti). A rekao je Ibnu Idris od svoga oca, od Ebu Ishaka, od Seida, sina Džubejra, od Ibnu Abasa:

Uzeo se je (tj. Umro je) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, a ja sam obrezan (obrezanoga spolnoga uda - i "matunun" i "hatinun" imaju isto značenje).

GLAVA:

Svaka zabava (igra) je neispravna (tj. nevaljala) kada je zauzela (tj. smela, pomela, spriječila) njega od pokornosti Allahu; i (o onome) ko je rekao svome drugu: "Dođi, (da) se kockam (ja s) tobom!". I Njegov govor, uzvišen je: "I od (izvjesnih) ljudi je (neki) ko (je takav da) uzima (kupuje sebi) zabavu (igru od izvjesnoga) pričanja (razgovora) zato (da) zavodi (daleko, u stranputicu) od puta Allaha.....".

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od 'Ukajla, od Ibnu Šihaba rekao je: izvjestio me je Humejd, sin Abdurahmana da je Ebu Hurejrete rekao: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko se zakleo (Ko se zaklete) od vas pa je rekao (pa rekne) u svojoj zakletvi: tako mi Lata i Uzza-a, pa neka rekne: "Nema božanstva osim Allah (Allaha)!" A ko je rekao (ko rekne) svome drugu: "Dođi, (da) se kockam (s) tobom", pa neka milodari (neka podijeli milostinju, da bi iskupio grijeh počinjen samim pozivom na kockanje, pa makar se ne kockao)."

GLAVA

(onoga) što je došlo o (izvjesnoj) zgradi (građevini; ili: o izvjesnome građenju kuće, skloništa).

Rekao je Ebu Hurejrete od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: "Od znakova (predznakova, predznaka) Časa je (takvo vrijeme) kada su se međusobno produžavali (tj. natjecali dužinom) pastiri (izvjesne) mladunčadi (domaćih životinja - teladi, jaradi i janjadi - kada se budu natjecali dužinom) u (svojoj) građevini (zgradi)."

PRIČAO NAM JE Ebu Nu'ajm, pričao nam je Ishak - on je sin Seida, od Seida, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Vidio sam mene (tj. sebe) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. u vrijeme Vjerovijesnika a.s. da) sam gradio sa svojom rukom (jednu) kuću (takvu da ona) sakrije mene od (izvjesne) kiše i (da) dadne hlad meni od Sunca. Nije pomogao mene na njoj (ni) jedan (stvor) od stvora (od stvorova, tj. od stvorenja) Allaha.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je Amr, rekao je Ibnu Umer:

Tako mi Allaha nisam stavio (ni jedan) ćerpič (sirovu opeku, nepečenu ciglu) na ćerpič, a niti sam usadio (ni jednu) palmu otkako se uzeo (tj. otkako je umro) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio.

Rekao je Sufjan: Pa sam spomenuo njega (tj. taj govor, tu izjavu) nekome (od) njegove porodice. Rekao je (taj član njegove porodice): "Tako mi Allaha zaista već je gradio (sagradio kuću)." Rekao je Sufjan: Rekao sam: Pa možda on (da) je rekao (ovo, ovu izjavu) prije (nego) da gradi (tj. prije nego što će da sagradi kuću u vrijeme nakon Muhameda a.s.).